

Harita mühendisliği faaliyetinde, başka mühendislere komisyon karşılığı iş yaptırılması durumunda belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[236-2012/VUK-1- . . .]-245
Tarih	12.02.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[236-2012/VUK-1- . . .]-245

12/02/2015

Konu : Harita Mühendisliği Faaliyeti

İlgide kayıtlı özelge talep formunun ekinde sunmuş olduğunuz dilekçede harita mühendisliği faaliyetinde bulunduğunuz belirtilerek, iş yoğunluğu sebebiyle bazı plan-proje işlerinizi komisyon almak suretiyle başka mühendislere yaptırmanız durumunda belge düzeninin nasıl olması gerektiği ile mükellef olmayan şahıslara yapılan plan-proje işlerinden dolayı fatura düzenleyip düzenleyemeyeceğiniz ve yevmiye-kebir defteri tutup tutamayacağınız hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

I- GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN;

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiş olup aynı Kanunun 51 inci maddesinin (8) numaralı bendinde de tavassut işi yapanların (dayıbaşılar hariç) basit usulden faydalanamayacakları hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 65 inci maddesinde, "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır..." hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Kanunun 66 ncı maddesinde, serbest meslek faaliyetini mutad meslek halinde ifa edenlerin, serbest meslek erbabı olduğu serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılmasının bu vasfı değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, plan-proje işi yaptırmak isteyen müşterilerinize bu hizmeti arızı ya da sürekli olarak faaliyet gösteren mühendislere bir bedel karşılığı yaptırarak sunmanız tavassut (aracılık, komisyonculuk) niteliğinde bir iş olduğundan elde ettiğiniz kazancın ticari kazanç olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, harita mühendisliği faaliyetinizden dolayı elde ettiğiniz kazanç serbest meslek kazancı olup başka bir işle devamlı olarak uğraşılması bu hususu değiştirmemektedir.

II- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN;

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde, fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmış olup, aynı Kanunun 231/5 inci maddesinde ise, faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Mezkur Kanunun 236 ncı maddesinde; "Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir." hükmü, 238 inci maddesinde ise "İşverenler her ay ödedikleri ücretler için (Ücret bordrosu) tutmaya mecburdurlar. Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf olan ücretlerle diğer ücret üzerinden vergiye tabi hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri için bordro tutulmaz..."hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 224 seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde münhasıran Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen türden faaliyetlerde bulunan ve eserlerini sadece aynı Kanunun 94 üncü maddesinde belirtilen kişi veya kurumlara teslim eden serbest meslek erbabından isteyenlerin, defter tasdik ettirme ve tutma ile belge düzenleme zorunluluklarının hasılat tutarına bağlı olmaksızın kaldırıldığı açıklanmış olup, aldığı eser ve hizmetleri bu kişiler tarafından düzenlenmiş serbest meslek makbuzu ile belgelemek zorunda olan mükelleflerin harcamalarını bunlara gider pusulası imzalatmak suretiyle tevsik edecekleri hüküm altına alınmıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre;

- Harita mühendisliği faaliyetiniz serbest meslek faaliyeti olarak değerlendirileceğinden, bu faaliyetleriniz için serbest meslek kazanç defteri tasdik ettirerek mesleki faaliyetinize ilişkin her türlü tahsilatınız karşılığında serbest meslek makbuzu düzenlemeniz,
- Plan-proje işlerinizi yaptırdığınız mühendislere ücret ilişkisini doğuran bir hizmet sözleşmesine istinaden ücret ödemesinin yapılması halinde tarafınızca ayrıca ücret bordrosu düzenlenmesi,
- Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesinde sayılan serbest meslek kazancı istisnasından yararlananlardan mal veya hizmet alınması durumunda 224 Seri Nolu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılan açıklamalara göre belge düzenlenmesi,
- Gelir Vergisi Kanununun 18 inci madde kapsamında olmayan serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlerden mal veya hizmet alınması halinde, yapılan ödeme karşılığında bu kişilerce serbest meslek makbuzu düzenlenmesi,
- Plan-proje işi yaptırmak isteyen müşterilerinize bu hizmeti arızı ya da sürekli olarak faaliyet gösteren mühendislere bir bedel karşılığı yaptırarak sunmanız tavassut (aracılık, komisyonculuk) niteliğinde bir iş olduğundan elde edeceğiniz kazanç ticari kazanç olarak vergilendirileceğinden, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinde sayılan şartlardan birini taşımanız veya ihtiyari olarak birinci sınıfa dahil olmak istemeniz halinde bilanço esasına göre aksi halde işletme hesabı esasına göre defter tutulması ve verdiğiniz hizmet karşılığında fatura düzenlenmesi

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.